Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҤА ОЛОХ

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 75 (6836). | 1989 сыл. Бэс ыйын 24 күнэ. СУБУОТА | Сыаната 3 харчы.

ССКП ОРОЙУОННААҔЫ КОМИТЕТЫН ПЛЕНУМА

Информационнай иһитиннэрии

1989 сыл бэс ыйын 22 күнүгэр ССКП райкомун уочараттаах тордус пленума буолла.

Пленум **«ССКП Киин Комитетын кулун тутардааҕы (1989 с.) Пленумун «Билиҥҥи усулуобуйаҕа ССКП аграрнай политикатын туһунан» Уураҕын олоххо киллэриигэ оройуоннааҕы партийнай тэрилтэ соруктарын туһунан»** боппуруоһу көрдө. Бу боппуруоска дакылааты ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, народнай депутаттар оройуоннааҕы Советтарын исполкомун председателэ **Е. А. Борисов** оҥордо.

Дакылааты дьүүллэһиигэ тыл эттилэр: **А. Е. Филиппов**—ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, народнай хонтуруол оройуоннааҕы комитетын председателэ, **П. Г. Кириллин**—ССКП райкомун чилиэнэ, райпотребсоюз бырабылыанньатын председателэ, **И. И. Яковлев**—ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, «Чурапчы» совхоз партком секретара, **Ф. А. Тимофеев**—ССКП райкомун чилиэнэ, оройуоннааҕы агропромышленнай холбоһук кадрга отделын инспектора, **Д. И. Евграфов**—Агропромбанк отделениетын управляющайа, **Г. И. Адамов**—ССКП райкомун чилиэнэ, народнай депутаттар оройуоннааҕы Советтарын исполкомун председателин солбуйааччы, **В. П. Чичигинаров**—ССКП райкомун чилиэнэ, «Мындаҕаайы» совхоз директора, **С. А. Собакин**—Одьулуунунааҕы «Илгэ» кооператив председателэ, **Н. Н. Решетников**—Бахсы сельскэй Советын исполкомун председателэ, **Н. Г. Михайлов**—«Нуотара» производственнай участак начальнига, **В. Е. Попов**—ССКП райкомун чилиэнэ, ССКП райкомун партийнай-тэрийэр үлэҕэ отделын сэбиэдиссэйэ, **Е. М. Петров**—Хайахсыт сельскэй Советын исполкомун председателэ, **И. И. Филиппов**—ССКП райкомун чилиэнэ, Карл Маркс аатынан совхоз директора, **Т. В. Ноев**—ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, ССКП райкомун иккис секретара.

Пленум туһааннаах уураҕы ылынна.

Пленум тэрээһин боппуруоһу көрдө. Уһун болдьохтоох уоппускаҕа барбытынан уонна бэйэтин баҕатын учуоттаан С. С. Смирникова ССКП райкомун иһинэҕи партийнай комиссия чилиэнин эбээһинэһиттэн босхолонно. Партийнай комиссия чилиэнинэн народнай хонтуруол оройуоннааҕы комитетын инспектора **Афанасий Кузьмич Малышев** талылынна.

Манан пленум үлэтин бүтэрдэ.

ПААРДААҺЫНЫ ТҮРГЭТЭТИЭХХЭ

Оройуон билиҥҥи турутунан 10288 гектар баһыйыылаах. Совхозтар бэйэлэрин быһаарыылларынан мантан 3336 гектар быйыл сынньатыллан ыраас паарга кубулутуллуохтаах. Ол эрээри совхозтар бу үлэҕэ сылын аайы суолта уурбаттар.

Бу күннээҕи туругунан «Мындаҕаайы» совхоз Г. Д. Николаев эрэ звенота 200 гектары таҥастаан ыраас паарга кубулутта. Сайын ортото лаһан эрэр, атын совхозтар үлэни хаһан саҕалыыллар?

Карл Маркс аатынан совхоз Түөлбүттээҕы саһылыгар быйыл саҥа тиһиик үлэҕэ киирдэ. Манна 6 мааныыксыт тоһоп кэлбитэ, ону таһынан саҥа төрөөбүт ньирэйдэр эмиэ бааллар.

Эһиги бу снимокка Юрий Антонову көрөҕүт. Кини мааныыксыттыыр, 18 сылахтаах, онтон 10-на төрөөтө. Бу күннэргэ мэччирэҥҥэ кытары эбии аһылыгы дьүөрэлээн сиэтэн үүтү ылыыга көрдөрүүлэрэ куһаҕана суох. Юрий маҕын ахсыттан күҥҥэ 9-туу кг үүтү ыыр.

П. Оковешников фотота.

ХОДУҺАҔА КИИРИИ ХОЙУТУУР КУТТАЛЛААХ

Быйылгы оттооһун сезона урукку сыллартан, бастатан туран, общественнай уонна кэтэх сүөһү аһылыгын бэлэмнээһинин тэҥ усулуобуйаҕа туттуунан уратылаах. Манан сибээстээн биһиги корреспондеммыт сельсоветтарга үлэ хайдах тэрилләрин ыйыталаста.

Н. Д. ПОИСЕЕВ, **райисполком тэрийэр үлэҕэ отделын сэбиэдиссэйэ:**

—Быйыл сельсоветтарга график быһыытынан бачча оту оттуугут диэн сорудах түһэрэ иликпит. Уөһэттэн кэлэрин кэтэһэбит. Онон миэстэҕэ бэйэлэрэ быһаарыахтаахтар.

И. В. БАШАРИН, **Сылан сельсоветын исполкомун председателэ:**

—«Быдааһы— Советка!» диэн кэпсээҥҥэ эрэ баар. Мин билигин бэс билэр сирим да, харчым да суох. Отделение салалтата дуогабар түһэрсэн сири арендаҕа биэрэ олорор. Итиз боппуруоска мин эссе да үөрэтэ илик. Уопсайынан, Сылан отделениета оттуур сирин иһинэн сүрдээх татым. Ол иһин, совхоз дирекциятын быһаарыытынан, Сылан отделениетыгар оттоон биэрэргэ Түөйэттэн 1000 гектары ылар буоллубут. Отделение тэһэнэн киэҥ ходуһаланар да, кэтэх хаһаайыстыбаҕа сөчөнүн аахсах оттуур сир тиксибэҕэ.

Бэс ыйын 27 күнүгэр оттооһуҥҥа кэһилиэх уопсай мунньаҕа буолуохтаах. Бары боппуруостар онно быһаарыллыахтара. Оройуон салалтата бэс ыйын 25 күнүттэн оттооһуну саҕалаан диэн сүбэлиир. Кырдьык, тиэтэйиэхээ наада, аһылга да элбэх. Ол эрээри отделение оттуттара хайдах да бу күнтэн оттооһуну саҕалыыр кыахтара суох. Бастатан туран, отделениеҕа 10 тонна эрэ уматыктаахтар. Иккиһинэн, тэрээһин боппуруостар (техника өрөмүөнэ, звено дьонун аттаран туруоруу) өссө да быһаарыллыа иликтэр.

Н. Н. РЕШЕТНИКОВ, **Бахсы сельсоветын исполкомун председателэ:**

—Сэрии, сут дьыллатыгар кэһүүгэ сылдьыбыт 37 киһиэхэ 2 тоннаны оттоон ыларга суоттаан сир түҥэтиллиннэ. Общественность күүһүнэн аһылыгы бэлэмнээһиҥҥэ хайисполком өрүттээн былаан түһэриллибитэ. Былырыын биһиги общественноспыт күүһүнэн 100 тонна оту бэлэмнииргэ былааннаан бараммыт 187,3 тоннаны бэлэмнээбиппит. Маны учуоттаан, быйыл 200 тоннаны бэлэмнииргэ соруктаныллыбыт. Отделение салалтата дулҕаны бэлэмнээһиҥҥэ сакаас биэрбитэ эрээри, 300 тоннаны бэлэмнииргэ бэлиэтээтибит. Ходуһа балачча күөх эрээри, эрбэһинэ, сибэккитэ элбэх. Аһыга да баар. Эмтээһин бу күннэргэ ыытыллара былааннанар. Аһаллаах комиссия тэрийэн, бэс ыйын 25—27 күннэригэр ходуһаларбытын өссө төгүл кэрийэн көрүөхпүт. Бэс ыйын 28 күнүгэр кэһилиэннэ уопсай мунньаҕа буолуо.

Мин туруорсар туруорсуум—моой отчуттарга эбии толобуру 50 бырыһыан өҥөрүү. Ол эрээри совхоз дирекцията 20 бырыһыантан ордо таһаарбат чинчилээх. Иккиһинэн, звено оттоон бүтэрин кытта хадьымал саҕатын кэтэхэ оттууру көҥүллээһини.

Сайыҥҥы кэмҥэ үлэһиттэри идеологическай хааччыйыы боппуруоһа акаан-миэхэн исполкомҥа көрүллүбүтэ. Исполком быһаарытынан Вера Гурьевна Оковешникова председателлаах үс киһилээх комиссия тэриллибитэ. Хас биирдии фермаҕа, оттуур звеноҕа коммунистартан уонна депутаттартан састааптаах 2-3 киһилээх группалар тэриллэн үлэлэрин саҕалаатылар. Итиз аасыт сыллааҕы тэрээһин үлэбититтэн уратыбыт буолар.

Арендалаһан үлэлээһини киллэриллибитинэн быйылгы оттооһуҥҥа ат кэлэ кыайбат тутуулар чиччилэннэ. Звенолары поле оҕоро, муннар сапаас чаастара (подшипниктар, о. д. а.) тиһийбэттэр. 15 оҕолоох үлэсьювыалан лаарыра тэриллэн 8 км куруо тутуоҕа. Нуотараҕа биир звено оттуу барыаҕа. Оройуон таһыгар өртүгэр тахсыы (Кэбээйи, Горнай оройуоннарыгар) баар буолсу. Биһиги бары отчуттарбытын от ыйын 1 күнүттэн биир киһи курдук, ходуһаҕа тахсан отчуттарын сиһийэр үлэни тэрийэбит.

ССКП райкомун бюротугар

Бэс ыйын 21 күнүгэр ССКП райкомун бюротун уочараттаах мунньаҕа буолла.

ССКП чилиэнинэн «Мындаҕаайы» совхоз кылаабынай экономиһа **Алексей Дмитриевич Ноттосов** уонна Субуруускай аатынан совхоз Хатылытааҕы отделениетын ыанньыксыта **Петр Ильич Максимов** ылыллыннылар.

Хайахсыт орто оскуолатын директорын үөрэх чаһыгар солбуйааччы **Венера Гаврильевна Лукина** ССКП чилиэнигэр кандидатынан ылылынна.

Бюро XXIX оройуоннааҕы партийнай конференция көрдөбүллэригэр сөп түбэһиннэрэн нэһилиэнньэни эргиэнинэн хааччыйыыны үлэрыга тутууга ыытар үлэтигэр ССКП райкомун чилиэнэ, райпотребсоюз бырабылыанньатын председателэ **П. Г. Кириллин** отчуотун иһиттэ.

Бюро таб. П. Г. Кириллин былырыын кулун тутар ыйтан райпотребсоюз бырабылыанньатын председателиинэн талыллаан үлэлиэҕиттэн оройуоҥҥа эргиэни сайынньарыыга былааннаахтык ылсыбытын, коллективы социальнай олоҕо тупсуутугар, материальнай-техническэй базаны бөҕөргөтүүгэ сорох хамсааһыннары көҕүлээбитин бэлиэтээтэ. Ааспыт сыл түмүгүнэн арыгыта суох табаар эргиэнин былаана аһара толоруллан, ол иһинээҕи сыллааҕар нэһилиэнньэҕэ 926 тыһ. солк. суумалаах табаар ордук атыыламмыта. Ол иһигэр тутуу матырыйаалларга, оҕуруот аһа, сымыыт, тыа хаһаайыстыбатын сорох бородууксалара, фрукта, комиссионнай бородуукта эргиэнин кээмэйэ улаатылта.

Быйыл дьаҕаны сельполар табаар эргиэнин былаанын толорон иһэллэр, эргиэн кээмэйэ былырыынтааҕар 192 тыһ. солк. эбилиннэ. Барыстаахтык үлэлээһини хааччыйыыга бастаҥы хардыылар оҥоһуллаллар. Ол курдук, райпотребсоюз ааспыт сылы 281 тыһ. солк. барыстаах түмүктээбитэ.

Таб. П. Г. Кириллин председателлиэҕиттэн райпотребсоюз Толлооҥҥо уонна Чакырга пекарнялара, Мэлдьэхсигэ итиэннэ Килиэнигэ маҕаһыыннары үлэҕэ киллэрдэ, быйыл Одьулууҥҥа остолобуойу, пекарнятын, Хатылыга маҕаһыыны ситэриэхтээх. Оройуон киинигэр сүүс миэстэлээх таас остолобуой уонна сууккаҕа 6 тонна кыамталаах таас пекарня, 600 кв. м иэннээх ыскылаат, халбаһы оҥорор итиэннэ ыыйыыр сыахтар тутуулара ылылтар.

Эргиэн кадрдарын бэлэмнээһиҥҥэ утумнаах үлэ ыытыллар. Холобур, билиҥҥи туругунан 8 киһи үрдүк үөрэх, 47 киһи орто үөрэх заведениеларыгар үөрэнэллэр. Ааспыт сыл түмүгүнэн 2 киһи үрдүк, 22 киһи орто үөрэхтэрэ бүтэрбиттэрэ, эргиэн 25 үлэһитэ идаларын үрдэппиттэрэ.

Бырабылыанньа председателэ салалта демократическай тэриттэригэр олоҕурар, общественнай тэрилтэлэргэ тирэҕирэр, коллективыгар уонна оройуоҥҥа политическай олоххо активнайдык кыттар.

Итиниэх үчүгэй өрүттэри тэҥэ ССКП райкомун бюрота коммунист салайааччы үлэтигэр баар итэҕэстэри эмиэ ыйда.

Таб. П. Г. Кириллин, ССКП райкомун чилиэнэ, райсовет депутата буолан туран, нэһилиэнньэни хааччыйыыны тупсарыыга туһуламмыт сорох партийнай уонна советскай уураахтары толорууга көҕө-нааэ суох буолууну көрдөрөр. Ордук Ас-үөл программатын олоххо киллэриигэ итэҕэстэрдээх. Ол курдук, тыа хаһаайыстыбатын бородууксаларын соҕотуопкалааһыҥҥа былааннар толорулубаттар. Холобур, эти соҕотуопкалааһын сорудаҕа 68, оттон үүтү хомуйуу —72,5 бырыһыан эрэ толорулубуттара.

Сельполор эриэ-дэхси үлэлээһиннэрэ кыайан хааччылыбат. Ол курдук, Диринг, Мугудай уонна Мындаҕаайы эргиэнин үлэһиттэрэ табаар эргиэнин ааспыт сыллааҕар намтаттылар. Маҕаһыыннар үлэлэригэр итиниик хартыынаны эмиэ көрүөххэ сөп.

Билиҥҥи аһылык бородууксаларын миэстэтигэр астаан эргиэҥҥэ сорук турар. Бу өртүгэр райпотребсоюз салалтата улахан итэҕэстээхтик үлэлиир. Миэстэҕэ астааһыны хааччыйар баазаны тэриниигэ сөптөөх хайысха ылылла илик. Кыра производственнай участактар олохтоохторун хааччыйыыы туруга көрдөбүлгэ ыраахтан эппиэттээбэт.

Күннээҕи олоххо туттуллар табаардарынан туруктаахтык эргиэни ситиһиллэ илик. Килиэбинэн быстарыыттан нэһилиэнньэ ордук эрэйдэнэр. Үүт астарынан эргиэни мөлтөҕөр критика эмиэ киирэр. Ассортиментын элбэтиигэ эт-үүт комбинатыгар сөп кэлэйдээх сайаапка оҥоһуллубат. Нэһилиэктэргэ үүт бородууксалара ваннаа атыыламмат.

Саҥалыы үлэлээһини көрүҥнэрэ бытааннык баһыланаллар. Уп-харчы өртүнэн сельполоры туруктаах оҥоруу ыытылла илик, эргиэҥҥэ ваҕанс суоттаан үлэлээһини толору ситиһиллибэт, үлэ оҥорумтуотун үрдээһинэ хамнас үүнүүтүн тэтимиттэн хаалан иһэр. Үлэһиттэри экономическай үөрэхтээһини туруга мөлтөх, эргиэн культурата намыһах.

ССКП райкомун бюрота итэ боппуруостарга таб. П. Г. Кириллини уонна манныайы сүбүөх партийнай тэрилтэни эбээһинэстиир уураҕы ылынна.

Бюро сүөһү аһылыгын бэлэмнээһини тэрийиигэ райком бюротун чилиэнэ, райсовет исполкомун председателэ **Е. А. Борисов** салайааччылаах оперативнай штабы тэрийдэ.

ССКП чилиэнигэр кандидат И. И. Сергеев бэйэтин сайабылыанньатыгар олоҕуран партия чилиэнинэн ылылларттан тохтотулунна.

Бюро сорох атын боппуруостары эмиэ көрдө.

Народнай депутаттар оройуоннааҕы Советтарын тохсус сессията

ОЛОХ ТАҺЫМЫН ҮРДЭТИИ — ДЬОҺУННААХ СОРУК

Райсовет исполкомун председателин солбуйааччы, райплан председателэ депутат С. Д. НОГОВИЦЫН дакылаатыттан

Норуот туттар табаардарын оҥорон таһаарыы экономическай эрэ өттүнэн суолталаах буолбатах, ону ааһан уларыта тутууну быһаарар социальнай уонна политическай суолталаах. Олохо-дьаһахха күннэтэ туттуллар табаардарга наһилиэнньэ наадыйыытын толору хааччыйыыга Бүтүн Союзтааҕы XIX партийнай конференцияҕа ССКП Киин Комитетын от ыйынааҕы (1988 с.) Пленумутар уонна сотору таарыта буолан ааспыт ССРС народнай депутаттарын Съеһигэр улахан суолта бэриллибитэ. Онно бэйэтин туһугар тыллыгар ССКП Киин Комитетын Генеральнай секретара, ССРС Верховнай Советын Председателэ М. С. Горбачев «Народнай депутаттар, өскөтүн производство уонна тутуу эйгэтигэр төрүт уларыйыылар тахсыбатахтарына, өскөтүн маҕаһыыннар долбуурдарыгар сөп буолар ахсааннаах ас-үөл уонна табаардар көстүбэтэхтэринэ, өскөтүн олорор дьиэни, пенсияны хааччыйыыга, доруобуйа харыстабылыгар, өйгө уо. д. а. дьыала туругу тупсарбатахпына, хайнык да уларыта тутуу туһунан тыл да баар буолуон сатаммат диэн сытыытык уонна эйэлэһимтиэтэ суохтук эттилэр...» диэбитэ.

Оройуоҥҥа 1986 сыллаахха норуот туттар табаардарын оҥорон таһаарыы 2000 сылга диэри комплекснай программата ырытыллан оҥоһуллан, Саха АССР Госпланынан бигэргэнэн турар. Онно норуот күннэтэ туттар табаардарын, 1985 сылы кытта тэҥнээтэххэ, 1990 сылга 156, 2000 сылга 179,7 бырыһыан улаатыннарыы көрүллүбүтэ. Нэһилиэнньэ хас биирдиин киһитигэр үксэриитин 1985 сыллаахха 37,2 солкуобайдаах күннэтэ туттуллар табаар оҥоһуллубут эбит буоллаҕына 2000 сылга 67 солкуобайга тиэрдэн, 180,1 бырыһыан улаатыахтааҕа бэлиэтэммитэ. Ол эрээри билиҥҥи туругунан оройуон итиннэ бэлиэтэммит кирбиитин кыайан ылбакка иһэр, 1985 сыллааҕы таһымна олоробут диэххэ сөп.

Ыллан көрөөрүҥ XII пятилетка үс сылын түмүгүнэн эт-үүт комбинатын (директор Е. Е. Борисов) үлэтин. Сүрүн промышленнай оҥоһуктарга былааныы ыраастык толорбот. Ол курдук, аккэ 295, сыата суох бородуусуйаҕа 206 тоннанан. Итн түмүгэр оҥоһуллубут бородуукусуйаны батарыы былаана үс сылга 91,8 бырыһыан туолбута. Онуоха сүрүн биричиинэнэн совхозтар эти туттарыы сорудаҕын толорботторо буолла. Сүөһүнү өлөрөр сир суоҕа сүөһү хаанын, хара иһин туһаҕа таһаарыыны хаарчахтыыр. Өлөрөр пуунугу тутуу тэтимэ быстаанныттар ОАПХ уонна совхозтар быһаччы буруйдаахтар. Итн объекты түргэннэк үлэҕэ киллэрии сүөһүнү өлөрүүтэ оройуон тэриллэлэрин уонна нэһилиэнньэтин тардыыттан босхолуох этиэннэ нэһилиэнньэни, сүөһү хаанын, хара иһин туһаҕа таһаарыыттан, эт бородуукталарынан эбии хааччыйыыга тиэрдиэх этэ. Холобур, тарда сөбүс ааҕан көрүүнэн, 60-65 тонна хаанны кутан, биир этинчэ ынах сүөһү уонна сылгы төбөтүн, түҥэлэн атыыга таһаарар буоллар, балачча барыс эбиллиэҕэ кыаллыбат.

Сүөһүнү өлөрөр пууну тутааччылар бэйил тордус кварталга киллэрэх комиссияҕа туттараллара, оттон эт-үүт комбинатын наадалаах оборудованиелары булэрга кыһаммат наада. Онуоха райсовет исполкома тутуу хамнаһын хонтуруоллуурга уонна оборудованиеларыы булууга республика туһаайаах тэрилтэлэригэр туруорсаллаах эбээһинэстэнэр. Үгүс нэһилиэннэлээх пууннарга үүт оҥорбут атыылаамматтар. Онноҕор Хатыылы, Болтоҥо, Одьуһуктар дуун. Сылаҕ нэһилиэктэрин киниилэригэр. Эт-үүт комбинатын администрацията үүт заводтарын үлэтинии ситиһиэхтээх. Билиҥҥи сыл ахсын ортотунан 2330 тонна үүт бородуукта оҥоһуллар, итини 3,5-4 тыһыынча тоннаҕа тиэрдии соругу туруорсуохтаах. Эргиэн тэриллэлэрин кытта сүөһү иһин, тэбэтүн, туйаҕын туһаҕа таһаарыыны уонна атыылааһыны, ону тэҥэ совхозтары кытта биирдэ үүттэн оҥоһуллар бородуукталар базаларын быһаарыыны уталыппата наада.

Нэһилиэнньэни олох-дьаһах өҥөтүнэн хааччыйар комбинат норуот туттар табаардарын сыл ахсын 280—320 тыһ. солк. оҥорор. Кэнники үс сылга биирдиилээн дьоҥҥо таҥаһы тигиигэ, атах таҥаһын оҥорууга уонна өрөмүөннээһиҥҥэ, мэбэли оҥорууга былааны толорор. Ол эрээри кырыы учаастактар олохтоохторун өҥө араас көрүҥнэринэн хааччыйыы туругу мөлтөх. Оройуон киинин хас биирдии киһитигэр 47-лии солк. өҥө оҥоһуллар эбит буоллаҕына, ырааҕ, уһук учаастактарга ити сыыппара 12 эрэ солкуобайга тэҥнэһэр. Ити бэйэҥ үбүлээниигэ киирииннэ куоһурдааһ кыра производственнай учаастактар олохтоохторун хааччыйыыга бэлҕомто уурулла батын көрдөрөр. Оттон киһилэр бүгүн Ас-үөл программатын быһаарыыга биллэр-көстөр кылаатты киллэрэллэр. Ол иһин партия кырыы производственнай учаастактар олохторун социальнай-культурнай таһымын үрдэтиигэ суруй бэлиэтэ туһаайыылларын ирдиир.

Чаһыны өрөмүөннээһин, ритуальнай өҥөлөрү оҥоруу, хаартыскаҕа түһэрии быраҕыллара туолбаттар. Оҥкөөх хаартыскаҕа үстүү, фотоальбомнары оҥоруу, нэһилиэнньэ түмсүүлэрин кэриэ сылдьан түһэрии кыаллыбаттар. Онуоха уматык дьиктэ кырата нэһилиэнньэ хааччыйыы суоҕа биир биричиинэтэ буолуон сөп. Онон тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин олох-дьаһах өҥөлөрүнэн хааччыйыыга совхозтар бэйэлэрин өртүлэриттэн эмиэ көмөлөһүөх тустаахтар. Комбинат үлэһиттэрэ тыа сирдэригэр тахсалларыгар 30-40 км сатыы сылдьар түбэлтэлэрэ эмиэ баар. Манныаха совхозтар наада түбэлтэтигэр транспордунан көмөлөһүөллэрэ буоллар, тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин олох-дьаһах өҥөлөрүнэн хабыыга түһаттан атыны аҕалыы суоҕа этэ. Саха АССР Министрдэрин Советын 1987 сыл кулун тутар 5 күнүнээҕи 64 №-дээх уураахтар совхозтар нэһилиэнньэни олох-дьаһах өҥөлөрүнэн хааччыйыыта соптоох дьиэни-уоту бэлэмнэлэрэ, бары өттүнэн көмөлөһөллөрө ыйыллыбыта. Хомойуох иһин, ити уураах күн бүгүнүгэр диэри Субуруускай аатынан совхоһунан толоруллубакка иһэр.

Райпотребсоюз 1988 сылга табаар эргиирин былаанын толорбута, ити иннинээҕи сылы кытта тэҥнээтэххэ 224 тыһ. солк. эбиллибитэхтэр. Ол эрээри олохтоох матырыйааллартан оҥоһуллубут табаардары атыылааһыҥҥа суолтаҕын билигин даҕаны тобула илиннит. Эт-үүт комбинатын, лесопункт, леспромхоз, «Агротехснаб» холбоһук, маһы таҥастыыр комбинат, о. д. а. тэриллэлэр оҥоһуктарынан нэһилиэнньэни хааччыйыы туругу быстар куһаҕан. Манньаха сыл аҥарыгар республикатааҕы ведомстволарынан тиэрдиллибит былаан Саха АССР Министрдэрин Советынан бэриллибит хонтуруолунай сыыппаралартан 759 тыһ. солк. арыйыллаллар. Итн бүтүн оройуон ыйы устата ылар хамнаһыгар тэҥ.

Оройуон маҕаһыыннарыгар күннэтэ туттуллар табаардар суохтар. Дьиэ ис тэрээһинин өрөмүөннүүргэ туттуллар матырыйааллары, күнүс тымтыктанан даҕаны, булбаккын. Ол эккиргэтийлиитигэр дьон кууратыыан, атын оройуоннарынан үгүс бириэмэлэрин барыыллар. Онон тэрилтэлэргэ кэлэр матырыйааллартан кэм хайдах сатанарынан кэпсэтиһии буларга күһэллэллэр. Райпотребсоюз салалтата тутуу бэрэбиэлэрин атыылыырын таһынан, быстах өрөмүөннэргэ туттуллар матырыйааллары аҕалтарыыга болҕомтотун туһаайарыгар баҕарыбыт.

Сайаапкалары оҥорууга нэһилиэнньэ наадыйыыта учуоттаммат, онон таһаҕаһы таһыыга бөрт ыараахан балаһыанньалаах биһиги оройуоммутугар ардыгар олох даҕаны наадата суох табаардар аҕалыллаллар. Ол оннугар күннэтэ туттуллар, нэһилиэнньэҕэ хамаҕатык атыыга барар кыахтаах, кыра да буоллар улахан наадалаах табаардар умнууга хаалаллар. Итн табаар туһата суох мунньуллуутугар тиэрдэр. Ону таһыйа сылдьан хаана наадалаах сирдэригэр батарыы, атын табаардарга атастаһыы эмиэ кыаллыбат. Онон райсоюз салалтата нэһилиэнньэ үүйэ иһэр наадыйыытын толорууну тэрдүттэн тупсарыыга үлэтин уларыта тутара наада, эргиэн бастыҥ, саҥа ньымаларын эрчимнээхтик олохо киллэриэххэ, хааччыйыы культуратын тупсарыахха.

Маһы таҥастыыр комбинат ааспыт сыллааҕы сорудаҕын 104 бырыһыан толорбута, былыргы былаанын толорууга эмиэ кулаҕаҕа суох көрдөрүүлээх. Ол эрээри кыайан икки сылга тутуу деталларын оҥоруу кыайбакка иһэр. Тэриллии хаһаайыннааһын саҥа усулуобуйатыгар аатыгар эрэ киирдэ, онон күүттүллүбүт түмүктэри кыайан ылбата. Ол курдук, үлэлиир миэстэлэри аттестациялааһын ыытыллыбата, рабочайдар тарифтара үрдээбитэ, тэрилтэҥ хаһаайыннааһын саҥа усулуобуйатыгар киллэриигэ бэлэмнэниг үлэ мөлтөхтүк ыытыллыыта. Саҥа столлярдан сыах бырайыактаммыт кыаҕын толору туһаныыга киирииттэ олус тардылына, оҥоһуллар бородуукусуйа көрүҥэ элбээбэтэ, хааччыстыбата тупсубата. Инникитин комбинат администрацията ити бопсуруостарыгар дьаралтаныах тустаах. Былааны бары көрүҥнэринэн толорууну, хаһыс да сылын быһаарыллыбакка сылдьар маһы куурдар камераны үлэлэтиини болҕомто киинигэр ылыахха.

Оройуоннааҕы типография, лесопункт, 13 №-дээх СПТУ, «Агротехснаб», лесхоз уонна совхозтар сылга норуот туттар табаардарын 90-ча тыһ. солк. оҥороллор. Итн оройуон үрдүнэн оҥоһуллар бородуукусуйа 2,3 эрэ бырыһыанын ылар. Ол да кыраҕый былааны лесхоз ааспыт сылга кыайан толорботоҕо. Тэрилтэ норуот туттар табаардарын оҥоруутун мөлтөхтүк дьарыктанар, көмө хаһаайыстыбаны сайыннарбат. Оройуоннааҕы киин балыыһа, «Агропромстрой» МПМК-та, 13 №-дээх СПТУ ааспыт сылга көмө хаһаайыстыбаларыттан, сэмэй да буоллар, бородуукусуйаны ылбыттара. Итн өссө ситэтэ суох. Бу дьыалаҕа капитальнай уурулуу бүтүннүү биэриэххэ наада. Ол эбэтэр аһылык бородуукталарыгар нэһилиэнньэ наадыйыытын толоруттан улахан суолталаах бопсуруос суох. Холбоһуктаах кооперативнай көмө хаһаайыстыбаны тэриниэххэ наада. Итн түбэлтэтигэр кыра үптээх тэрилтэлэргэ тупса буруо таһаарыына сатаабыт наадата суох буолар.

Тутуу матырыйааллары эргэтэн тэрилтэлэрин пиргуо атыылааһын улахан миэстэни ылар буолан иһэр. Суннуйан, быстааммыт бэрэбиэлэр уонна маһы таҥастыыр комбинат хайыттарбыт матырыйааллара бараллар. Ааспыт сылга 453 кубометр тутуу матырыйаала атыылламмыта, оттон быйыл лесопункт нэһилиэнньэҕэ 624 кубометр тутуу бэрэбиэнэтин тиэртэ.

Кулууптары, спортивнай тутуулары туһаныыны тупсарыыга райсовет исполкомун культураҕа отделынан туһааннаах үлэлэр ыытыллаллар. Билигин биир Культура оройуоннааҕы, 21 тыа сирдэринээҕи дьиэлэрэ, 4 кулууп, 4 агитационнай-культурнай бириигээдэ, икки народнай театр, икки оҕо музыкальнай оскуолата, оройуоннааҕы киин библиотека, кини 19 филиаллара, кыраайы үөрэтэр, 3 общественнай музейдар, «Мааяычаан» кинотеатр уонна 22 киноустановка үлэлииллэр. Ол эрээри төлөбүрдээх өҥөнү оҥоруу былааныгар 1988 сыллаахха 36,1 эрэ бырыһыан толоруллубута, атыннык эттэххэ, 98 тыһ. солк. оннугар бааралуоҕа 35,4 тыһ. солк. үп киирбитэ. Библиотекалар тыа сирдэринээҕи филиалларын фондаларын хаҥатыыта уонна периодическай бэчээккэ суруттарыыта совхозтар сыл ахсын 100 солк. биэрэллэр. Субуруускай аатынан совхоз старшай библиотекарга ыйга 40 солк. эбии хамнаһы аҕар. 1988 сылга ОАПХ совета библиотекалар материальнай базаларын бөҕөргөтүүгэ 1000 солк. биэрбитэ, бары ыта былырыын библиотекаларга 9000, периодическай бэчээти сурутууга 6800 солк. көрүллүбүтэ. Сельскэй Культура дьиэлэрэ бары кадрынан толору хааччыллан тураллар.

Ол эрээри, сорох бэрэбиэркалар көрдөрөллөрүнэн, клубнай учреждениелары туһаныы көрдөбүлгэ ыраахынан эппиэттээбэт. Миэстэҕэ культура тэрилтэлэрэ толору күүһүнэн үлэлээбэттэр, оробул күннэр ситэ туһаныллыбаттар, былааннаммыт дьаһаллар бүтүннүү олохоо киирбэттэр. Онон үлэһиттэр иллэҥ бириэмэлэрин туһалаахтык атаарыылара кыайан ситиһиллибэт, үгүс куруһуоктар систематата суох үлэлииллэр. Төлөбүрдээх өҥө оҥоһуллубат. Ол культураҕа отделынан ситэ хонтуруолламмат, учуоттаммат. Үгүнүү биачардарэ эрэ төлөбүрдээх ыытыллаллар. Одьулуун, Мугудай, Сылаҥ, Үрэх Күөрэ кулууптарын туруктара куһаҕан, капитальнай өрөмүөннэр ыытыллыбаттар, үгүс кулууптар үчүгэй аҕай инвентардара суох, көрдөрөн агитация туруга мөлтөх. Оройуон кинофикатордарын үлэлэрэ тэрээһин, хаһаайыстыбаннай-финансовай үлэ мөлтөҕүттэн барыстаах салааттан ночооттоох салааҕа кубулуйда. Кырыы учаастактарга киноустановкалар суохтар, кинолентэрийдар үлэлээбэттэр.

ОАПХ (С. И. Яковлев) ынах сүөһүнү, сылгыны уонна сибиинньэ оҕотун нэһилиэнньэҕэ атыылааһын былаанын толорбот, ити бопсуруоска совхозтар эмиэ кыһаҕаннык үлэлээтилэр. Ааспыт сылга 150 ынах сүөһү оннугар 34, кулун 80 оннугар 29, сибииньэ оҕото 90 оннугар 63 атыылламна. Совхозтарга сибииньэни иитиигэ 98 төбөлөөх үс эрэ көмө хаһаайыстыба баар, оттон киһилэр былаан быһыытынан 185 сибииньэлээх буолуохтаахтар. Эрилик Эристиин аатынан, «Чурапчы», «Мындаҕаайы» совхозтар бачча иннигэ диэри сибииньэ табаарынай фермаларын тэриниигэ дьаһаллары ыла иликтэр.

Тыа хаһаайыстыбатын бородуукталарын соҕотуопкалыыр пууннары түөрт сельпоҕа тэриллиэхтээҕэ Аммаҕа уонна Сыланҥа эрэ туолла. Райсоюз систематыгар итиннии пууннары нэһилиэнньэттэн киирбит бородууктаалары атыылыыр маҕаһыыннар эстэринэн үлэлииллэр. Эргиэн точкаларыгар сөйүтэр установкалар суохтар, бородуукта бары маҕаһыыннарыгар булуустар баар буолбатахтар.

Төлөбүрдээх өҥөлөрү оҥоруу нэһилиэнньэ наадыйыытыттан хаалан иһэр. Былаан быйылгы сыл биэс ыйыгар Карл Маркс аатынан совхозка 18,7 тыһ. солк. оннугар 9 тыһ. солк., Субуруускай аатынан совхозка 17,8 тыһ. солк. оннугар 13 тыһ. солк., Эрилик Эристиин аатынан совхозка 9 тыһ. солк. оннугар 2 тыһ. солк. толорулунна.

Сибиэс бары өҥөлөрүнэн нэһилиэнньэни, пассажирдары транспордунан хааччыйыы туруктарын тупсарыыга, кырыы учаастактар олохтоохторун олох-дьаһах өҥөлөрүгэр наадыйыыларын толорууга сүрүн болҕомтобутун туһаайыах тустаахпыт. Ол иһин бары тэрилтэлэр салайааччылара, сельсоветтар исполкомнара төлөбүрдээх өҥөлөрү кэҥэтиигэ, итиэннэ дохуот киириитин хааччыйыыга, нэһилиэнньэ күннэтэ наадыйыытын толорууга үлэни үтүмнээхтик, настыыйдаахтык ыытыах тустаахтар.

Снимокка: оройуон Советын депутаттара (хаҥастан) Эрилик Эристиин аатынан совхоз механизатора Е. К. Еримеев уонна «Агропромстрой» МПМК-тын бириигэдьиирэ Д. Д. Аламов сыаналлаҕ кэмигэр.

Народнай депутаттар оройуоннааҕы Советтарын тохсус сессията

СЕССИЯ КЫТТЫЫЛААХТАРЫН ЭТИИЛЭРЭ

Дабылааттары дьүүлләһиигэ бастакы тылы Агропромбанк управляющайа Д. И. Евграфов ылар. Киһи сессия бүгүн дьүүлләһэр боппуруоһуттан оройуоҥҥа харчы эргиирэ, үлэһиттэргэ хамнаһы төлөөһүн сибээстээҕин туһунан этэр. Ол эрээри райпотребсоюз хаачыйар тэриллэлэри кытта дуогабар түһэрсэригэр кэһилиинньэ наадыйыытын учуоттаабатын, онуоха тыл-тылга киирсибэт буолуу баарын уонна дуогабар хас сыл ахсын бастакы квартал аастыгын кэннэ түһэрсиллэрин критикалаата. Итинтэн салгыы хаачыйар тэриллэлэр материальнай базаларын туруга мөлтөҕүн, олус дьадаҥыларын, онон оҥоһуллар бородуукcуйа ассортиментын элбэтин, хаачыстыбатын тупсарыы кыаллыбатын туһунан бэрт итэҕэтиилээхтик эттэ. Онно киһи арыы заводтарын туруктара билиҥҥи көрдөбүлгэ ыраллыбакан эппиэттээбэтин, санитарнай өртүнэн мөлтөхтөрүн тоһоҕолоон бэлиэтээтэ.

Араатар оройуон киниин уулуссаларын, переулоктарын суоллара куһаҕанын, ону оҥортоорууга дьаһаллар ылыллыбаттарын, онон транспордаахтар, ол иһигэр үүтү таһар автомашиналаахтар эрэйдэналларын, батыллан үгүс бириэмэлэрин, күннэрин-дьылларын сүтэрэллэрин аҕыина. Киһи сэлиэнньэ тас өртүгэр, улахан суол кытыытыгар, таас вариаҥытан арыы заводун тутарга, үүт бородууктарын тобохторун туһаҕа таһаарарга этии киллэрдэ.

—Гастроллуу барарбытыгар биирдэ эмэтэ совхозтарга транспорт уларыстахпытына,— диэтэ райсовет исполкомун культураҕа отделын сэбиэдиссэйэ С. И. Яковлев,—төлөбүрүн билиэт атыытыттан киирбит харчыттан ботуччу соҕус тутан ылаллар. Биирдэ саҥатахха, ити киниләр бэйэлэрин кулууптара, үлэһиттэрэ буолбатах дуо! Төлөбүрдээх кэрүһүоктары үлэлэтэрбитигэр сааман кыбыттарар боппуруоспутунан табыгастаах дьиэ суоҕа буолар, аны сороҕ совхозтар биһиги туруорсуубутун кыккыраччы аккаастыыр түбэлтэлэрэ эмиэ суох буолбатах. Тыа сирдэринээҕи кулууптары өрөмүөннээһиҥҥэ сыллата үгүстүк кэһэтиһэбит, ардыгар моргуһабыт, сорохтор биһиги туруорсуубутун истиэхтэрин даҕаны баҕарбаттар, өйдүү да сорумматтар. Гастроллааһыны совхозтар бэйэлэрэ тэрийэллэрэ, онон үп киллэриниэллэрэ эмиэ табыгастаах.

«Якутводмелиорац и я» ПМК-тын бирагэдьиирэ депутат И. И. Неустроев быыбардааччылар туруорсууларын олоххо киллэриитигэр көрсөр ыарахаттарыгар бэйэтин этиитин туһааида. Комсомольскай уулусса оҥоһуутун сиэригэ, тротуардааһыҥҥа, уулуссаларга уоту тардарыыга үп суоҕар тохтоото. Үгүс ыалларга радио саҥарбатын, телефон аапыҕа үлэлээбэтин, кольцевой автобустар сылдьыыларыгар дьаһал ылыллыбатын критикалаата.

—Бүгүҥҥү сессияҕа нэһилиэнньэни хаачыйыы боппуруоһа турбутуттан астынабын,—диэтэ Хоптоҕо сельсоветын исполкомун председателэ Н. С. Дмитриев.—Суол оҥоһуллубутун, тупсубутун туһунан радиоҕан элбэхтик айдаарбыппыт, хаһыаттарга даҕаны суруллубута. Саҥа автостанция үлэҕэ киирбитэ. Киһи базатыгар уонча үлэһиттээх тутула тэриллэ баар буолбута. Ол эрээри күн бүгүҥҥэр диэри оройуон киинигэр кольцевой, нэһилиэктэргэ маршруттаах автобустар сылдьыбаттар. Суруҕа, барыйы киллэрбэттэр үһү. Оттон Аллараа Бэстээххэ сылдьыахтарын автостанция сорох шофердара суола лааҕырҕаһа бэрт диэн аккаастыыр аатталар. Автостанция хас да автобустаах, талыы шофердардаах аатырбыта да, дьиҥ дьылаҕытыгар ингэлсүтэн, баарар-суова биллибэт буолла. Массыыналара заправкалыыр станцияҕа, холобур, 93 №-дээх бензин суох, автол, атын да арыылар тустарынан ыйыта да барбаккын.

Норуот күннэтэ туттар табаардарын, аһы-таҥаһы, уматыгы тиэйии кыаллыбат. Нэһилиэктэргэ радио саҥарбат, телефоннар үлэлээбэттэр. Ол хаһан эмэ провод быстыбытыттан эбэтэр остуолба сууллубутуттан буолуохтаах. Ону көрөр, туоратар кыаллыбат. Туһааннаах үлэһиттэр хамсыылларын ыарырҕыыллар, онуоха киниләэтэн кии даҕаны ирдэбили, эппиэтинэһи туруорбат. Уларыта тутуу диэн айдаарабыт, өссө улугурбут курдукпут.

Лесопункт эрбэммит бэрэбиннэлэри атыылаан бытааннык толорор курдук, оттон лафет оҥорон, тутуу матырыйааллары хайыттаран атыылаабат. Маҕаһыыннарбытыгар тимир листээр, фанера, кырааска, араас тохоро, электрическэй табаардар, проводтар курдук наадалаах матырыйааллар суохтар. Урут участок ахсын арыы заводтара бааллара, куһаҕана — сэлиэрэҕэтэрдиир пуунар. Билиигин улахан ардахтар кэмнэригэр үүт-ас аһыйыыта, буортуу буолуута тахсар. Ол совхозтары үгүс ноһоокко түһэрэр. Кырыы участоктары сайылыкка рыыга үсүлуобуйа тэриллибэт, сено пилорамалар суохтара тутууну ыытары улаханнык хэрэстыыр. Киниләр олох тоохторун олох-дьаһах өҥөлөрүнэн, эргиэнинэн, эмиэн-томуйан хаачыйыы туруга олус мөлтөх.

Чурапчы сельскай Советын исполкомун председателин солбуйааччы М. Д. Гуляев бэйэтин итинтин сибэ... үлэтин итэҕэстэригэр, суол-иис куһаҕаныгар, оҥорон биэрбит да суолларын кыайан туһаммаппытыгар, олох хоруг тыылырын салгыы тупсарбаппытыгар, оҥорбоппутугар туһаайда. Киһи салгыы шефтээх Нерюнгри комотун кыайан туһаммаппытыгар, оройуон Советын депутаттарын активистара билигин даҕаны намыһаҕар, наадыйар боппуруостарын сүннээрэн сельсовет исполкомугар киирэн кэпсэтиһэ, сүбэлэһэ сылдьыбаттарыгар тохтоото.

«Мугудай» совхоз парткомун секретара И. И. Кандинскай райсовет исполкомун отделларын үлэһиттэрэ тыа сирдэригэр сылдьыбаттарын, олохтоох Советтар үлэлэригэр быһаччы көмөнү оҥорботторун критикалаата. Сорох отделларга наадыйан телефоннаһастахха, ардыгар киирэ сырыттахха, мэлдьи суох буолалларын сыыһанан аахта. Киһи народнай депутаттар оройуоннааҕы Советтарын аныгыскы сессияларыгар райсовет исполкомун үлэтин стилин көрөргө уонна, наада буоллаҕына, туһуктэри оҥорорго этии киллэрдэ.

Сессия кыттыылаахтара итини сэргэ капитальнай тутууга суолтаны биэрэргэ, суолу тутууну, оҥоруунан утумнаахтык дьарыктанарга, тутуллубута хаһыс да сыла буолбут мөлүйэ чүнэн кирпиччини оҥорор ыалахтаах заводу үлэҕэ киллэрэргэ этиилэр уонна ити объегы кооперативка биэрэргэ сорунууну сыыһанан аахтылар. Ону сэргэ райсовет исполкома да, киһи отделлара да сельсоветтар үлэлэрин ниэтэриэһиргээбэттэрин, онноҕор телефоннаах тутуһан дьарыктаналларын, бааларын дуу, суохтарын дуу биллэ сорумматтарын, ыйыы-кэрдии биэрбиттэрин итэҕэс быһыытынан аахтылар. Райсовет исполкома норуот туттар табаардарын оҥорон таһаарыыга уонна хаачыстыбатын тупсарыыга ылыммыт быһаарыылара туолуутун хонтуруоллаабатын, онуоха туһааннаах тэриттэлэр салайааччыларын отчуоттарын иһиттэбэтин критикалаатылар.

С. АЛЕКСЕЕВ.

✦ *Ас-үөл программата: эн сирэй кылаатыҥ* ✦

ПРОБЛЕМАНЫ БЫҺААРАРГА КӨМӨЛӨҺҮӨҔЭ

Ас-үөл проблемаларын быһаарыы билиҥҥи кэмнэ биһиги обществобут иннигэр бастакы суолталаах сорук быһыытынан турар. Онуоха ССКП КК кулун тутардааҕы (1989 с.) Пленумун уураахтарын ситиһииләэхтик олоххо киллэрии быһаарар оруолу ылар буолла. Урукку өртүгэр тыа хаһаайыстыбатын өрө котөҕүүгэ туһуламмыт партия уонна правительство элбэх уураахтара ылыллаллара. Ол гынан баран ол бэртээхэй уураахтар үгүстэрэ олоххо киллэриллибэтэхтэрэ, кумааҕыга хаалбыттара. Ол сүрүн биричиинэтинэн, миэ саҥаабар, бааһынай сиртэн, бас билиититтэн тэйиттиллибитэ, хаһаайыннааһын формалара үлэ оҥорумтуотун үрдэтиини көҕүлээбэттэрэ, салалта административнай ньымалара, тыа сиригэр үлэ энергиянан сэбилэниитэ наһаа мөлтөҕө буолбуттара. Народнай депутаттар Съезтэригэр Тульскай уобалас Ленин аатынан племзавод-колхоһун директора В. А. Стародубцев бэлиэтээбитин курдук, билигин биһиги дойдубутугар тыа хаһаайыстыбатыгар үлэ 70 бырыһыана илии ыарахан иэрэтигэр тиксэр. Биһиги баар ыһыйбыт энергиянан сэбилэниитэ—35 ат күүһэ, оттон, холобур, АХШ фермеригэр—140 ат күүһэ.

Хаһаайыстыба бары көрүҥнэрин сөпкө дьүөрэлээн сайыннарыы, хаһаайыннааһын экономическай интэриэстээх көрүҥнэрин туһанан, сиргэ ыыппыны тордуттан үлэлиир биһиги оройуоммутугар кылгас кэм иһигэр тыа хаһаайыстыбатын сүрүн бородууктаарын оҥорон таһаарыыны тосту улаатыннарар кыахтар бааллара туһунан бу сотору тааҕыта «Саҥа олохха» бэйэлэрин ыстатыйаларыгар тт. Ермолаев В. Ф., Чичинаров В. П., Шадрин А. А. уо.д.а. сөпкө суруйдулар. Онуоха эбии этиэххэ, болҕомтону эрэйэр биир суолунан идэлээх рабочай кадрдары бэлэмниэһиннэ тупсарыы буолар. Биһиги 13 №-дээх профтехучилищебыт 22 сыл үлэлээн уонча араас идэҕэ барыта 3300 рабочайы бэлэмнээтэ. Выпускниктартан баһыйар үгүстэрэ механизатордар буолаллар.

Билиҥҥи кэмҥэ хаһаайыннааһын арендаай систематыгар киирииһэн, кооперативтар тэриллиилэринээ хастыы даҕаны идэни баһылаабыт анал үөрэхтээх рабочайдары бэлэмниэһинни наадата өссө улаатта. Итэ сорутутолору оройуонҥа сүнньүнэн биһиги училищебытыгар сүктэриллэр. Училище, оройуон экономиката кэлэр өртүгэр сайдар туһаайыыларыгар сөп түбэһиннэрэн, хаһаайыстыбалары, арендаай коллективтары, кооператордары кытта эрдэттэн дуогабардары түһэрэн идэтийбит рабочайдары бэлэмниэхтээх. Онуоха, бастакытынан, үөрэтии кадрдарга наадыйааччылар саҥаастарынан ыыталар буолалларын эрэ кэлэр контингент хаачыстыбата тупсуоҕа. Иккиһинэн, өҥүтүгар үөрэнээччи кинини ыыппыт коллективын иннигэр эппиэтиниэстээх буолуута иһин баһылаһыыга дьулуһуутун хаачыныахтаах. Үсүһүнэн, итиннин тэрээһин училище бэйэтин материальнай базатын кэҥэтэн үөрэтиини-иитии хаачыстыбатын тупсарарыгар тоһүү буолуоҕа.

Аһылык проблематын быһаарыыга государственнай тэрилтэлэр кэмэ хаһаайыстыбалара улахан суолталаахтарын инэ барыҕа үчүгэйдик өйдүүр. Биһиги училищебыт кэмэ хаһаайыстыбаны тэрииннии өссө 1977 сылтан саҕалаабыта. Сибинньэ уонна сылгы иитэргэ быһаарыллыбыта. Итини сэргэ үөрэх хаһаайыстыбатын быһыытынан хортуоппуй уонна оҕуруот аһын олордуу көрүллүбүтэ. Аасбыт сылга биһиги дьоҕус хаһаайыстыбабыт, биир үлэһиккэ тиксэриинэ, 51 кг хортуоппуйу, 8 кг оҕуруот аһын, 12 кг сибиинньэ этин уонна 9 кг сылгы этин оҥорон таһаарда. Кэлиҥ сылларга үлэһиттэргэ, нэһилиэнньэҕэ сылга ортотунан 40—50 сибиинньэ оботун атыылыыбыт.

Кэлэр өртүгэр хортуоппуйу уонна оҕуруот аһын ыһыыларын иэнин лаппа кэҥэтиэхпит, сибиинньэ иитиэҕи сылгы этин оҥоруутун улаатыннарыахпыт. Үөрэх хаһаайыстыбатын кэҥэтии былааныгар сөп түбэһиннэрэн, аны 100 төбө бэдэрэ ыаҕахх сүөһүгэ анаан толору механизациялаах ферманы тутуохтаахпыт. Ол эмиэ коллектив аһылык проблематын быһаарыыга бэйэтин сэмэй кылаатын киллэриитигэр бэлэмнэрдин көмөлөһүөҕэ.

М. НОГОВИЦЫН,
13 №-дээх СПТУ-ну партийнай тэрилтэ секретара.

✦ *Оскуола реформатын—олоххо!* ✦

КЫЛААБЫНАЙА—БАЗА

Тыа хаһаайыстыбатын идэтигэр үөрэтиигэ бөҕө таҕа, сөптөөх оборудованиелаах база суох буоллаҕына, оҕолорго практическай өртүнэн ханнык да үөрүйэҕи биэрэр кыаллыбат. Холобур, билигин совхозтан арендалаһан көрө сылдьар 40 ыыфкйдэрбитигэр оҕолор сүөһүнү үөтүүгэ научнай хабааннаах кэтээн көрүүлэри ыыталлар. Бастакы бөлөх оҕолоро «Оҕус тыһаҕастары күүскэ үөтүү», иккис бөлөх оҕолоро «Ньирэйи улаатыннарыыга витаминнар дьайыылара» боппуруостары чинчийэллэр. Ити кэлин баскы тыа хаһаайыстыбатын специалистарыгар тэйиолоох туһалаах буолуоҕун эта да барыллыбат.

Биһиэхэ маннык опытнай-экспериментальнай суолунан оҕолору үөрэтэргэ оранжерея, оҕуруот учаастага, о.д.а. наадалар. Эрилик Эристиин аатынан совхоз салалтата оҕолорго анаан дьиэ аттаан теплица туттаран баран үөрэнээччилэри чугаһаппатара өйдөммөт.

Сотору биһиги агрошколабытыгар биокомплекс, сүөһү иитиитин комплекса тутуллаллара күүтэбит. Бу сылга оскуола совхозтан биир ааһаҕы арендалаһан ылбыта. Ол эрээри үйэлээхтик таас вариаҥынан улахан суумалаах тутууну ыытарга суоттанан үлэ бара илик.

Дириҥкэҕи агрошкола Якутскайдааҕы тыа хаһаайыстыбатын институтун кытта сибээстээх. Оскуоланы ситиһииләэхтик бүтэрбиттэр институкка киирэргэ чэпчэтиинэн туһаналлар. Итинэн сибээстээн маныга этиэххин баҕарабын. Тыа хаһаайыстыбатын салааларыгар үлэлииргэ дьоҕурдаах уонна бэҕалаах эрээри, атын предметтэри ыарырҕатар оҕолор баар буолаллар. Оннук оҕолорго тапталлаах идэлэрин баһылыыллара биһиги тоһүү буолуохпутун сөп.

Оскуолаҕа оҕолору сүүмэрдээһиҥҥэ ОАПХ кадрга отдела эмиэ көмөлөһүөн наада. Оройуоҥҥа сүөһү иититтэр, оҕуруоту үүннэриигэ, механизацияҕа үлэлиир дьиэ кэргэннэр династиялара бааллар. Киниләр оҕолоро эмиэ төрөппүттэрин суолларын тутуһалларын пропагандалыахха наада диэ санаыбын.

А. ИВАНОВА.

Снимокка: агрошколаҕа занятие бара турар.
Ю. ПОПОВ фотота.

Кэтэх хаһаайыстыбаны уонна тэрилтэлэр кэмэ хаһаайыстыбаларын сайыннарыыга билигин улахан суолта бэриллэр. Оройуоннааҕы электросеть 27 үлэһитин кэтэх хаһаайыстыбаларыгар 30 ыынах сүөһү, 20 сибиинньэ, 3 биэ, 900 куурусса, 30 куруолук баар. Итини таһынан хортуоппуйу, оҕуруот аһын таал үчүгэй үүннэрэллэр. Онуоха А. Н. Николаев үтүө холобуру көрдөрбүтүн ахтыбат буолуохха табыллыбат. Киһи куурусканы иитиинэн, оҕуруот аһын олордуунан хаһыс да сылын дьарыктанар.

УЛАХАН СУОЛТАЛААХ

Аскалон Николаевич биирги улахан табаарыстарын аҕитациялаан, сүбэлээн-амалаан бу туһалаах дьыалаҕа дьарыктанарга угуйда. Киһи рассаданы хайдах олордору кэриҥэ сылдьаан көрдөрөн биэрэр, куурусканы иитии туох ньымалардааҕын, хайдах аһатары, сымыыты бэттатары сүбэлиир. Далаар даҕаны кинини «зоотехникпытынан, агрономунан» ааттыахтара дуо!

Е. МАКАРОВ.

✦ *Коммунист сырдык мөрсүөнэ* ✦

ОЛОХХО УҺСУЛҔАН

(Бүтүүтэ. Иннин хаһыат 74 №-гэр көр).

Сэрии буолбута тохсус ыйыгар К. Д. Потапову дивизия штабыгар үлэҕэ ыҥырбыттара. Онтукка үөн сыл партийнай стаж-таах, эппиэттээх үлэҕэ үлэлээбит опыттаах, бар-дьонизаммыт, эрдэллээх коммунистары ылаллар. Холобур, Саха сириттэн арыйах киһини — Т. Г. Николаев (халин тыа хаһаайыстыбатын министрэ), П. Н. Егоров (журналист) курдуктары. Забайкальскай байылаҥай уокуруг комсостаабы бэлэмниир курсугар үөрэнэн, 1942 с. атырдьах ыйыгар административнай сулууспа старшай лейтенана К. Д. Потапов албан аатырбыт 148-с гвардейскай истребительнэй авиаполкага штаб начальнигын көмөлөһөөччүтүнэн, шифровальщигынан анаммыта уонна Сталинградтан өстөөх арҕаҕар, Берлиҥҥэ, тииһин-тин секретарынан уонна полк партийнай тэрилтэтин секретарынан уол офицердар чиэстэрэ диэн суут председателинэн үлэлээбитэ. Һаһаа чиэһинэйин, кырдьыкстын иһин сөбүлүүрбүт диэн билиһин полк ветераннара суруйаллар.

Бу авиаполк биһиги стратегическай суолталаах объектарбытын куннэрин түүннэри салгыттан саба түһэртэн көмүскүүр ураты анааллааҕа. Полкаҕа үрүт салгыннаабы сэриигэ сылдьыбыт бастын летчиктар сулууспалыыллара. Полк командирынан А. А. Терещенко, комиссарынан Г. Ф. Скудин, сэрии бастакы сылыгар алталаах өстөөх самолеттун суулларбыт хорсун летчиктар анаммыттара. Эскадрилья командирдара С. Г. Иванов, С. К. Коблов, Н. А. Козлов кадии Советскай Союз Геройдарынан буолбуттара. Бу полк Сталинградка өстөөх 20, Курскай Тоҕойго 70 самолеттарын суулларбыта. Днепр туоралларыгар, Киеви босхолооһугар сэриилэһэн, Корсунь-Шевченковскайга тэгүрүтүллүбүт өстөөх бөлөҕүн эһиигэ авиаполк гвардеецтара өстөөх салгыҥҥа 12, аэродромнарга 15 массыыналарын урусхаллаабыттара. Сардана тимир суолун станциятыгар кустубут биһиги эшелоннарбытын бомбалаары өстөөх 120 бомбардировщигара кэлбиттэрэ. Полк саҥа командира А. Н. Мальцев 15 «Лктарыйан» утары көтөн тахсан ол күн өстөөх 27 «Юнкерс-88» самолеттарын суулларбыта. П. И. Шавурин икки самолету таранналаабыта. Н. Л. Часных эмиэ таранынан барах ыытан өстөн биирин алдьаттардар да, этэҥҥэ сиргэ олорбута. Киниэр ити иһин Советскай Союз Геройдара буолбуттара. 148-с гвардейскай истребительнэй авиаполк летчиктара бырата өстөөх 247 самолеттарын салгыҥҥа суулларбыттара, ону таһынан алдьаттара сиргэ алдьатыыннара. Диэн. Москваҕа бу полк албан аатын музейыгар суруллубут. Музейга К. Д. Потапов эмиэ кордоруллубут. Манныы үтүс герой-летчиктардаах полк командирдарыгар көмөлөспүтүгэр, партийнай секретардарынан үлэлээбитинэн К. Д. Потапов сокуоннайдык киэн туттар. Кыһыл Знамя орденнаах авиаполк ветераннара хас сылаалыын быһыы ахсын эҕэрдэлииллэрэ киниэхэ улахан үөрүү. Полк ветераннарын советын председателэ генерал-майор Советскай Союз Героя Н. А. Козлов 1980 с. К. Д. Потаповка орден биэрэргэ туһэрсуута эмиэ саныһаа үчүгэй. Генерал А. Н. Мальцев, полковниктар, Геройдар С. Г. Иванов, Е. Ф. Трофимов, Г. Ф. Скудин доҕордуу сибээһи олохтообуттара. Евпаторий куорат бочуоттаах гражданина Степан Гаврильевич Иванов, Армавир куорат байыаннай авиаучилищетын начальнига Евгений Федорович Трофимов сурукпарын кэриэстээн уура сылдьар Женя кэргэнэ Галина Сергеевна Трофимова бэйэтэ Кыайыы күнүгэр: «Күндү Костя! Эйиэхэ сулууспалаабыт табаарыстарбытыттан эйэҕэ сурук, эҕэрдэни ылабын. Бары кырдьан, мөлтөөн финишкэ чугаһаан иһэбит. Ол эрээри санааны түһэрбэппит — «Мои года — мое богатство» диэбит. Үгүстэрбит оллүлэр. Тыыннаахпыт устатыгар оптимистарынан буолуохпут диэн үлэбэр дьоммун өрө көтөҕөбүн. Кэмсиммэт, кэбирээммэт биһиги гордай дьоммут. Үчүгэй настроениелы. үөрүүнү баҕарабын, маладьыаскын, кыһаат!» — диэн уонна элбэх сонуннаах суругу суруйбут. Сурукпар кэлэ тураллар, санааны оро күүрдэллэр. Бойобуой доҕоттор иппиниктар!

Өссө Арҕааны Украинаттан, Сарна куоракка баар кини полкатын мемориальнай музейыттан эмиэ эҕэрдэлииллэр. Онно кини фотота баар.

Учуутал үөрэппит оҕолоһун албан аатынан киэн туттар, оттон оҕолор үөрэппит, күндү учууталларынан — педучилище директорыттан САССР Үөрэҕин министрин солбуйааччы буола үүммүт САССР оскуолатын үтүөлээх учууталынан, сэрии, үлэ уонна партия ветеранынан. Профессор Н. Г. Соломонов, суруйааччылар Болот Боотур, А. Бродников, үтүөлээх учууталлар А. Ф. Винокурова, Н. С. Соловьев, М. Ф. Попова уо. д. а. бары киэн тутталлар, Константин Дмитриевиһы күндүтүк саныыллар, махталлар, бэйэлэрэ наставниктарынан ааҕаллар. Кэнсээмин ЯПУ урукку учууталга, Константин Дмитриевич Якутскайдааҕы педучилищеҕа үөрэнээччитэ, билигин биһиги кэккэбититтэр суох В. С. Дмитриев тылларынан түмүктүүбүн:

«Үөрэнээччилэригэр үтүө, боростуой сыһыаннаах, ныһамньытынан наһаа ытыктанара. Ол өр сылларга мөлтүөбүнэ эҕэр өссө улаатар. Биһиги, кини урукку үөрэнээччилэрэ, сорохтор коллега буоллубут. Константин Дмитриевич биһиэхэ опыттаах аҕа табаарыс, чугас доҕор, учуутал буолар. Авторитета сүдү. Оройуоннарга да, куоракка да урукку үөрэммит оҕолоро көрсүстэхтэринэ аан бастаан Константин Дмитриевич хайдах олорорун, үлэлиирин, доруобуйатын, кыргыттарын ыйыталаһаллар. Ол кэннэрү сураһыы буолбатах. Ол кэ сурахтан тапталытыктааһыны, убаастаһыны бэлиэтэ буолар».

Партия ветерана К. Д. Потапов дьиэ кэргэттэрэ бары коммунистар, үтүөкээн үлэһиттэр, олохха активнай позициялаах дьон. Екатерина Ивановна дьиэтигэр Ленин 100 сааһыгар тахсыбыт 500 кинигэни, тыһыынчанан значоктары, сувенирдары муспута турар. Кыыһа Людмила — ССРС Композитордарын союһун чилиэнэ, кыра кыыһа Надежда — биолог, аспирантураҕа үөрэнэр.

Биһиги, урукку үөрэнээччилэрэ, Чурапчы оройуонун бочуоттаах гражданинын, таптыыр учууталбытын 80 сааһынан итиитик эҕэрдэлиибит.

Г. ЕФИМОВ,

сэрии уонна педагогическай үлэ ветерана.

ЭҔЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү аймахпытын үлэ ветеранын РЕШЕТНИКОВ Павел Харлампьевиһы норуот хаһаайыстыбатыгар үлэлээбитэ үйэ аҥарын буолар юбилейынан итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит. Түйгүн доруобуйаны, кырдьары билбэт уһун олоҕу баҕарабыт.

Решетниковтар, Бурцевтар.

x x x

Күндү эдьиийбитин ПЛАТОНОВА Прасковья Константиновнаны 50 сааһын туолбутунан истиҥник эҕэрдэлиибит. Баҕарабыт дьоллоох олоҕу. Кырдьары билбэккэ үөрэ-кө-тө сырыт.

Кэргэнэ, оҕолоро, күтүөтэ уонна сиэннэрэ.

Ханна үөрэнэ барыахха?

Өлүөхүмэтээҕи тыа хаһаайыстыбатын техникума техник-механик, техник-электрик, техник-теплотехник уонна техник-полевод идэлэригэр үөрэххэ киирээхтэрин баҕалаахтары бу дьыл от ыйын 1 күнүгэр киирии экзаменнары туттарыыга ОАПХ хонтуоратыгар ыҥырар.

Докумуоннары бэс ыйын иһинэн ОАПХ кадрга отделыгар туттарыллар. Экзаменнар: нууччча тылыгар уонна литератураҕа (сочинение, изложение) уонна математикаҕа (тылынан).

Үөрэххэ киириэн баҕалаахтар, тиэтэйиҥ.

Приемнай комиссия.

Дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба производственнай холбоһугун дириэктэрэ 1989—1990 сс. үөрэх дьылыгар конкурсу таһынан Воронежтааҕы энергетическэй **техникумҥа**, Томскайдааҕы, Благовещенскайдааҕы, Кемеровотааҕы **коммунальнай-тутуу техникумнарыгар** үөрэниэхтэрин баҕалаахтар холбоһук кэнсэлээрийэтигэр кэлэн билсиһэргитигэр.

Администрация.

ЛЮБЕРЦЫТААҔЫ Ю. А. ГАГАРИН ААТЫНАН 10 №-ДЭЭХ КПТУ

Кэбүөр оҥоһуктары өрөөччү идэтигэр үөрэнээччилэри хомуйар. Үөрэххэ 17-тэн итэҕэһэ суох саастаах орто үөрэхтээх кыргыттар, маастар көмөлөһөөччүтүн идэтигэр үөрэниигэ 30-гар диэри саастаах сулумах эр дьон ылыллаллар. Үөрэнии болдьоҕо — 10 ый.

Үөрэнэр кэмигэ ыйга 70—120 солк. харчынан, атын сирдэртэн кэлбиттэр уопсай дьиэнэн хааччыллаллар.

Казанскай вокзалтан «Л ю б е р ц ы» станцияҕа диэри тимир суолунан, онтон «Ковровый комбинат» тохтобулга диэри 21, 28, 305, 5 автобустарынан эбэтэр «Кузьминки» метроҕа диэри 347 автобуһунан тиийиллэр.

Үөрэххэ киириигэ **үөрэх туһунан свидетельство, 3х4 кээмэйдээх 6 фотография, 286 №-дээх формалаах медицинскэй ыспыраапка, ыыпыскалаах паспорт** көрдөнөллөр. Докумуоннары **«140053, Московскай уоб., Люберцы к., Котельники бөһ. МПКО, кадр отделыгар»** диэн аадырыстаан ыытыахха сөп.

Телефоннарбыт: 559-83-81, 559-85-72, 559-85-68.

Администрация.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Мэҥэ-Хаҥалас оройуонунааҕы олоҕу-дьаһаҕы хааччыйыы комбинаата Аллараа Бэстээх бөһүөлэгэр тремвай тохтуур причалыгар легковой автомашиналары уонна мотоциклалары төлөбүрдээх туруорар өҥө саҥа көрүҥүнэн туһанаргытыгар ыҥырар.

Комбинат администрацията.

Бу ый 20 күнүттэн «Мугудай» совхоз территориятыгар Толой отделениетыттан **аһыҥаны эмтээһин** саҕаланна. Маннык сирдэр эмтэнэллэр: Дириҥ Урэҕэ, Чычаас, Таппалаах, Мэндиэйэ, Араҥастаах, Мугур Тиит, Ыаахтаах, Куолла, Акаары, Бүтэйдээх, Харана Уулаах, Бугуллаах, Буха, Хайаада, Атах, Нуурэн, Өлөксөй Алааһа, Даркылаах, Чаппаан Алааһа.

Совхоз дирекцията.

Олох-дьаһах комбинатын коллектива комбинат урукку үлэһитэ үлэ ветерана **ТОЛСТОУХОВА Прасковья Федотовна** өлбүтүнэн оҕолоругар, аймахтарыгар бэйэтин дириҥник кутурҕанын тиэрдэр.

Таптыыр ийэбит, эбэм, эдьиийбит, аймахпыт үлэ ветерана **ТОЛСТОУХОВА Прасковья Федотовна** уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүн, дириҥник курутуйан туран, бары аймахтарыгар, билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Кыргыттара, сиэнэ, күтүөтэ, аймахтара.

✦ Чурапчы олоҥхоһуттара ✦

ЫРЫА ЧЫРЫЫКТАЙ

Үгүстэр олоҥхолооһуну эр дьон эрэ дьарыгын курдук саныыллар эрээри, олоҥхо өрөгөйдөөх сайда сылдьыбыт кэмигэр сүдү талааннаах олоҥхоһут дьахталлар эмиэ бааллара. Тааттаҕа Мария Николаевна Андросова — Ионова, Аммаҕа ССРС Суруйааччыларын союһун чилиэнэ Екатерина Егоровна Иванова, Чурапчыга Пелагея Михайловна Терютина аттара-суоллара киэҥник биллэрэ. Билиҥҥи Верхоянскайга Дария Андреевна Томская олорор.

Биһиги оройуоммут дьоно аатыт үйэҕэ үөскээн-төрөөн, ыллаан-туойан аатыт Үрүүмкэлээх Өлөөнө диэн олоҥхоһут дьахтар аатын умнубаттар эбит. 1984 сыллаахха муус устарга Хадаар нэһилиэгин Үрүҥ Күөлүн «Чараҥ» агитэкатын олохтоохторо таһаарбыт эрийт хаһыаттарыгар киниэ туһунан суруйбуттар эбит. Онно олоҥхоһут докумуонна суруллар даата Ксенофонтова Елена диэн быһаарбыттар.

Үлэ, сэрии ветерана Прокопий Степанович Григорьев 70 сааһыгар кэпсээбитинэн, Үрүүмкэлээх Өлөөнө аатырбыт олоҥхоһут Тэкэллэ Миитэрэй кыыһа, оттон Кузьмин Григорий Гаврильевич этэринэн, кини балта эбит. Ханныгын да иһин Үрүүмкэлээх Өлөөнө олоҥхоһут буолууга аҕатыттан дуу, убайыттан дуу Тэкэллэ Миитэрэйтэн уһуйуллубут буолуон сөп.

Ксенофонтова Елена дойдута — Хадаар, Хайахсыт. Кэргэнэ Оноох Өлөксөй диэн эбитэ үһү. Елена дьоҥҥо-норуокка биллэр иннис аата Ырыа Чырыыкай. Кини олоро сылдьыбыт кэмэ XIX үйэ иккис аҥара уонна Октябрьскай революция иннинээҕи сыллар буолаллара сабаҕаланар.

Кини улахан олоҥхоһут буолара улуус хапсын эрэ чугаһы чуорааныныан, ыраахы илдьитин ыҥырар түмсүүтүгэр аан бастаан биллибитэ үһү. Ол да кининэ Өлөөнө оһуокай тылын таһаарар эбит. Онуоха кини хайаан да кэпсээннэрдээх маанны таҥастаабарын, күннээх дьабака бэргэһэтин кэтэрин туһунан кэпсээн баар. Олоҥхоһут быһыытынан сураҕырыаҕыттан ыла Үрүүмкэлээх Өлөөнөҕү чугастааҕы нэһилиэктэр, ыаллар урууларга, ыһыахтарга ыҥырар буолбуттар.

Өлөөнө олоҥхолууругтаһынан ыарыһахтарга отоһуттуурук, төрүүр дьахталларга көтөҕөөччү буоларын туһунан эмиэ кэпсииллэр. Төһө да үөрэҕэ суох буоллар, меккүөрдээх бэппуруостарга суукка тиийэ үгүс сүһэр хоһуун дьахтар эбит.

Хадаар олохтооҕо Михаил Гаврильевич Алексеев кэпсииринэн, оччолорго Якутскайтан үөрэхтээхтэр Өлөөнө аатын-суолун сураһан тахсаннар ырыаларын суруйарга сорунна сылдьыбыттарыгар: «Миигин тыыннаахпар үөдүтүмэҥ», — диэн буолуммата. Ол дьон кэлин иккистээн тахсаннар Өлөөнөттөн хас да ырыаны суруйан ылбыттара үһү да, ханна да бэчээттэммиттэрэ биллибэт.

Былыргы сахалар, оччотооҕу сэһэр-майгы быһыытынан, дьоҥҥо-сэргэҕэ киэҥник сураҕыраллары, аатыраллары албанааларын сөбүлээбэттэр эта. Ол да иһин буолуо Ырыа Чырыыкай ырыаларын суруйтарартан аккаастанара.

Хадаар, Хайахсыт нэһилиэктэрин дьонугар-сэргэтигэр бэчээккэ диэри кини туһунан «Үрүҥ сүүс, үрүҥ ороҕо Үрүүмкэлээх Өлөөнө» диэн кылгас хоһоон XIX үйэттэн хаалан хаалбыт. Араайа, Ырыа Чырыыкай кэстэр да дьүһүнүнэн дьахтар кэрэтэ эбитэ буолуо. Кини тиһэх сылларыгар Хайахсыкка олорбут. Удьуордара кимнээх буолаллара биллибэт.

Дьахтар ханнык да бырааба суох, дьиэ кэргэн кумалааныы балаһыанньатыгар олорор ыарахан үйэтигэр дьахтары саба баттыыр бары буомнары сэдэх талааныынан тэлэ көтөн тахсан дьоҥҥо-сэргэҕэ уһуннук, умнуллубаттык өйдөнөн хаалбыттартан Үрүүмкэлээх Өлөөнө биирдэстэрэ буолар.

В. ЕРМОЛАЕВ.

Редакторы солб. С. А. ПОПОВ.
НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21-332, отделы — 21-265, общий — 21-505.

«САҤА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов.
Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.
Индекс газеты 54067. Объем — 1 усл. печ. лист. Тираж — 4157 экз.

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ЯАССР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а».

№ ЗАКАЗА 75.